

UBER firmasına şehir içi taşımacılık hizmeti veren şahsın ödediği komisyon bedeli ile elde ettiği hizmet gelirini nasıl belgelendireceği.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	62030549-120[37-2019/997]-E.596338
Tarih	14.08.2020

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Gelir ve Kurumlar Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : 62030549-120[37-2019/997]-E.596338

14.08.2020

Konu : UBER firmasına şehir içi taşımacılık hizmeti veren şahsın ödediği komisyon bedeli ile elde ettiği hizmet gelirini nasıl belgelendireceği.

İlgi : 04/09/2018 tarihli ve 4706491 sayılı özelge talep formunuz

İlgide kayıtlı özelge talep formunda; UBER platformuna üye olarak şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetine başladığınız ve UBER firmasının talebi üzerine e-Fatura ve e-Arşiv mükellefi olduğunuz, taşıma hizmeti karşılığında müşterilerin kredi kartıyla yaptığı ödemelerin adı geçen aracı firmanın hesabına geçtiği ve aracı firmanın bu tutar üzerinden %20-%25 komisyon bedeli olarak kalan tutarı haftalık periyotlarla hesabınıza gönderdiği, yolcu taşıma bedeli karşılığında ise aracı firma tarafından belge düzenlenip yolcunun mail adresine gönderildiği belirtilerek, UBER platformu aracılığıyla yapmış olduğunuz şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetine ilişkin gelir ve giderlerin nasıl belgelendirileceği ile konunun Katma Değer Vergisi ve Gelir Vergisi yönünden nasıl değerlendirileceği hususunda bilgi talep ettiğiniz anlaşılmakta olup Başkanlığımız görüşüne aşağıda yer verilmiştir.

1-GELİR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 37'nci maddesinde, "*Her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançlar ticari kazançtır.*" hükmü yer almaktadır.

Ticari faaliyet, bir türlü emek-sermaye organizasyonuna dayanmakta olup kazanç sağlama niyet ve kastının bulunup bulunmaması böyle bir organizasyon tarafından icra edilen faaliyetin ticari faaliyet olma niteliğine etki etmemektedir. Ancak, bir faaliyetin "ticari faaliyet" sayılabilmesi için, kazanç sağlama niyet ve kastı gerekmemekle birlikte, faaliyeti icra eden organizasyonun bütün unsurlarıyla birlikte değerlendirildiğinde kazanç sağlama potansiyeline sahip olması gerektiği ortaya çıkmaktadır.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, UBER uygulaması kapsamında yaptığınız şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetinizin ticari kazanç olarak değerlendirilmesi ve söz konusu hizmet karşılığında elde edilen gelirin ticari kazançla ilişkin genel esaslar çerçevesinde beyan edilerek vergilendirilmesi gerekmektedir.

2-KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

"3065 sayılı Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununun;

-1/1 nci maddesinde, ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde Türkiye'de yapılan teslim ve hizmetlerin KDV ye tabi olduğu,

-6/b maddesinde, işlemlerin Türkiye'de yapılmasının, hizmetin Türkiye'de yapılmasını veya hizmetten Türkiye'de faydalanılmasını ifade ettiği,

-9/1 nci maddesinde, mükellefin Türkiye içinde ikametgahının, işyerinin, kanuni merkezi ve iş merkezinin bulunmaması hallerinde ve gerekli görülen diğer hallerde Hazine ve Maliye Bakanlığının, vergi alacağının emniyet altına alınması amacıyla, vergiye tabi işlemlere taraf olanları verginin ödenmesinden sorumlu tutabileceği,

-24/b maddesinde ambalaj giderleri, sigorta, komisyon ve benzeri gider karşılıkları ile vergi, resim, harç, pay, fon karşılığı gibi ödemelerin KDV matrahına dahil olduğu

hüküm altına alınmıştır.

KDV Genel Uygulama Tebliğinin "I/C-2.1.2.1. İkametgâhı, İşyeri, Kanuni Merkezi ve İş Merkezi Türkiye'de Bulunmayanlar Tarafından Yapılan İşlemler" başlıklı bölümünün "2.1.2.1.1. Genel Olarak" başlıklı ayrımında;

"3065 sayılı Kanunun 1 inci maddesine göre bir hizmetin KDV'nin konusuna girebilmesi için Türkiye'de ifa edilmesi gerekmektedir. Aynı Kanunun (6/b) maddesinde ise Türkiye'de yapılan veya faydalanılan hizmetlerin Türkiye'de ifa edilmiş sayılacağı hükme bağlanmıştır.

Buna göre, ikametgâhı, işyeri, kanuni merkezi ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayanların Türkiye'de yaptığı hizmetler ile bunların yurt dışında yaptığı ancak Türkiye'de faydalanılan hizmetler KDV'ye tabi olacaktır.

Bu gibi hizmet ifalarında mükellef, esas olarak hizmeti ifa eden olmakla birlikte, Türkiye'de ikametgâhı, işyeri, kanuni merkezi ve iş merkezi bulunmadığından, KDV'nin tamamı, hizmetten faydalanan yurt içindeki muhatap tarafından sorumlu sıfatıyla beyan edilip ödenecektir.

Hizmetin vergiden müstesna olması ve hizmetin yurt dışında yapıp hizmetten yurt dışında faydalanılması halinde, mükellef veya sorumlu sıfatıyla KDV beyan edilmeyecektir.

KDV'nin sorumlu sıfatıyla beyan edilmesi için hizmetten Türkiye'de faydalanan muhatabın KDV mükellefi olması şart değildir. KDV mükellefiyeti bulunmayanlar da söz konusu hizmetler nedeniyle KDV tevkifatı yaparak 2 No.lu KDV Beyannamesi ile beyan etmek ve ödemek zorundadır.

..."

açıklamalarına yer verilmiştir.

Buna göre, UBER isimli firmaya ait uygulama kullanılmak suretiyle yolcu taşıma hizmetine ilişkin olarak alınan aracılık hizmetinden Türkiye'de faydalandığından, söz konusu hizmete ilişkin komisyon bedelleri üzerinden %18 oranında KDV hesaplanması gerekmekte olup, UBER isimli firmanın Türkiye'de kanuni merkezi ve iş merkezinin bulunması halinde komisyon bedelleri üzerinden hesaplanan KDV'nin UBER firması tarafından 1 No.lu KDV beyannamesiyle beyan edilmesi, Türkiye'de kanuni merkezi ve iş merkezinin bulunmaması halinde ise komisyon bedelleri üzerinden hesaplanan KDV'nin tarafınızca sorumlu sıfatıyla 2 No.lu KDV beyannamesi ile beyan edilip ödenmesi gerekmektedir.

Öte yandan UBER aracılığı ile vermiş olduğunuz yolcu taşıma hizmet bedeli (komisyon kesintileri dahil) üzerinden müşteriler adına düzenlenen faturalarda genel oranda KDV hesaplanması gerekmektedir.

3-VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN:

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- (3/B) maddesinde, "*B) İspat: Vergilendirmede vergiyi doğuran olay ve bu olaya, ilişkin muamelelerin gerçek mahiyeti esastır...*",

- 227 nci maddesinde, "*Bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça, bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir.*",

- 229 uncu maddesinde, "*Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır.*",

- 231 inci maddesinin birinci fıkrasının (5) numaralı bendinde, "*Fatura, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenir. Bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturalar hiç düzenlenmemiş sayılır.*"

-232 nci maddesinde "*Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler:*

1.*Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara;*

2.*Serbest meslek erbabına;*

3.*Kazançları basit usulde tesbit olunan tüccarlara;*

4.*Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere;*

5.*Vergiden muaf esnafa.*

Sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlara da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler. Yukarıdakiler dışında kalanların, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar ile kazancı basit usulde tesbit edilenlerden ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerden satın aldıkları emtia veya onlara yaptırdıkları iş bedelinin 50.000.000 lirayı (2018 yılı için 1.000 -TL) geçmesi veya bedeli 50.000.000 liradan (2018 yılı için 1.000 -TL) az olsa dahi istemeleri halinde emtiayı satanın veya işi

yapanın fatura vermesi mecburidir."

hükümlerine yer verilmiştir.

Diğer taraftan, yurt dışında faaliyette bulunan mükelleflere yaptırılan iş ve hizmetler karşılığında alınan belgelerle ilgili işlemlerin yer aldığı 253 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde açıklandığı üzere, yurt dışında mukim kişi veya kuruluşlara yaptırılan iş veya hizmetler karşılığında ödemede bulunan gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri, yurt dışında mukim kişi veya kuruluşlardan aldıkları muteber belgeleri, defter kayıtlarında gider olarak göstermeleri sırasında belgelerde yazılı bedelleri, belgenin düzenlendiği günde Merkez Bankasınca belirlenen döviz alış kuru üzerinden Türk Lirasına çevirerek kayıtlarında göstereceklerdir. Ancak inceleme sırasında inceleme elemanınca lüzum görülmesi halinde, mükellefler bu belgelerini tercüme ettirmek zorundadırlar.

Öte yandan 509 Sıra Nolu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği' nin 'IV.1.4. e-Fatura Uygulamasına Geçiş Zorunluluğu' başlıklı bölümünde;

"a) Aşağıda sayılan mükellef gruplarının e-Fatura uygulamasına dâhil olmaları ve bu Tebliğin "V.7." ve "VIII." numaralı bölümlerinde belirtilen istisnai durumlar haricinde, eFatura uygulamasına kayıtlı diğer kullanıcılara faturalarını e-Fatura olarak düzenlemeleri ve bunlardan e-Fatura olarak almaları zorunludur.

1- 2018 veya müteakip hesap dönemleri brüt satış hasılatı (veya satışları ile gayrisafi iş hasılatı) 5 Milyon TL ve üzeri olan mükellefler.

2- 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli I sayılı listedeki malların imali, ithali, teslimi vb. faaliyetleri nedeniyle Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK)'ndan lisans alan (bayilik lisansı dâhil) mükellefler.

3- Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (III) sayılı listedeki malları imal, inşa ve/veya ithal edenler.

4- Mal veya hizmetlerin alınması, satılması, kiralanması veya dağıtımı işlemlerinin gerçekleştirilmesine aracılık etmek üzere internet ortamında 23/10/2014 tarihli ve 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda tanımlanan başkalarına ait iktisadi ve ticari faaliyetlerin yapılmasına elektronik ticaret ortamını sağlayan gerçek ya da tüzel kişi aracı hizmet sağlayıcıları, internet ortamında gerçek ve tüzel kişilere ait gayrimenkul, motorlu araç vasıtalarının satılmasına veya kiralanmasına ilişkin ilanları yayınlayan internet sitelerinin sahipleri veya işleticileri ile internet ortamında reklamların yayınlanmasına aracılık faaliyetinde bulunan internet reklamcılığı hizmet aracıları.

5- 11/3/2010 tarihli ve 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun hükümlerine göre komisyoncu veya tüccar olarak sebze ve meyve ticaretiyle iştigal eden mükellefler.

...

b) e-Fatura uygulamasına dahil olma zorunluluğu bulunan mükelleflerin, sattıkları mallar ve/veya ifa ettikleri hizmetler için düzenleyecekleri faturaları, bu Tebliğin "V.7." ve "VIII." numaralı bölümlerinde belirtilen istisnai durumlar haricinde e-Fatura olarak düzenlemeleri ve almaları zorunludur.

...

d) Bu Tebliğle belirlenen hadlerin altında kalan mükellefler de istemeleri halinde eFatura uygulamasından yararlanabilir.

'IV.2.4.1. e-Fatura Uygulamasına Dâhil Olan Mükelleflerin e-Arşiv Fatura Uygulamasına Geçiş Zorunluluğu' başlıklı bölümünde;

14/12/2012 tarihli ve 28497 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No:421) ile 20/06/2015 tarihli ve 29392 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No:454)'nde yer alan açıklamalara göre, e-Fatura uygulamasına dahil olma zorunluluğu bulunan mükellefler ile isteğe bağlı olarak e-Fatura uygulamasına bu Tebliğin yayım tarihi itibarıyla

geçmiş olan mükellefler (faaliyetleri gereği fatura yerine geçen diğer belgeler düzenleyenler hariç) 1/1/2020 tarihine kadar, bu Tebliğin yayım tarihinden itibaren isteğe bağlı olarak ya da bu Tebliğin "IV.1.4" numaralı bölümü ile eFatura uygulamasına geçiş zorunluluğu nedeniyle e-Fatura uygulamasına dahil olan mükelleflerin ise, bu Tebliğin "IV.1.5." numaralı bölümünde belirtilen süreler içinde ve/veya eFatura uygulamasına isteğe bağlı olarak dahil oldukları süre içinde başvurularını ve fiili geçiş hazırlıklarını tamamlayarak e-Arşiv Fatura uygulamasına da geçmek ve bu tarihten itibaren düzenleyecekleri faturaları, bu Tebliğin "V.7." ve "VIII." numaralı bölümlerinde belirtilen istisnai durumlar haricinde, e-Fatura veya e-Arşiv Fatura olarak düzenlemeleri zorunludur."

açıklamaları yapılmıştır.

Yukarıda yer verilen hüküm ve açıklamalarda belirtilen şartları taşımayan mükellefler için e-Fatura ve e-Arşiv Fatura Uygulamaları zorunlu değil ihtiyari uygulamalardır.

Buna göre, UBER isimli uygulama aracılığıyla vermiş olduğunuz yolcu taşıma hizmetlerine ilişkin olarak, genel hükümler çerçevesinde, gerçek hizmet bedeli (komisyon kesintileri dahil) üzerinden taşıma hizmetini alan müşteriler adına fatura düzenlemeniz gerekmektedir. Söz konusu uygulama dahilinde verdiğiniz hizmete aracılık edilmesi dolayısıyla hizmet bedelinden yapılan komisyon kesintilerine ilişkin olarak ise;

- Aracılık hizmetini veren firmanın Türkiye'de mükellef olduğu veya olması gerektiği hallerde, komisyon kesintilerinin adınıza düzenlenecek fatura ile tevsik edilmesi,

- Aracılık hizmetini veren firmanın Türkiye'de mükellef olmaması durumunda ise, komisyon kesintilerinin fatura veya ilgili ülke mevzuatına göre adınıza düzenlenmiş muteber bir belge ile tevsik edilmesi

gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026